Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 9 maja 2016 r.
zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.)* regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 14 maja 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 maja 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 2390), a następnie sprostowane Obwieszczeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 5192). Powodem zmiany ww. zarządzenia są uchybienia wskazane w trybie kontroli aktów prawa miejscowego przez Ministra Środowiska uzasadniające zmianę we własnym zakresie przesłane pismem znak: DP-074-116/11549/14/JJ z dnia 14 kwietnia 2015 r., uwagi Ministra Środowiska przedstawione w odniesieniu do innych zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych oraz zmiany wynikające z ponownej analizy zapisów ww. zarządzenia.

Uwagi Ministra Środowiska dotyczyły:

1. Celów działań ochronnych

Wskazano, iż w załączniku nr 4 Cele działań ochronnych - dla siedliska 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, cel „poprawa struktury siedliska" jest niemierzalny i nie podlega weryfikacji. Cele powinny określać docelowy stan ochrony przedmiotu ochrony lub wskazywać stan początkowy który ma ulec poprawie. W związku z powyższym doprecyzowano cel działań ochronnych dla przedmiotowego siedliska zmieniając jego brzmienie z „*Poprawa struktury siedliska*" na „*Poprawa struktury siedliska do stanu co najmniej U1 (niezadowalający)*", jak również dla siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) z „*Zachowanie stanu FV w najlepiej zachowanym płacie siedliska. Poprawa stanu siedliska na pozostałych stanowiskach*" na „*Zachowanie stanu FV w najlepiej zachowanym płacie siedliska. Poprawa stanu drugiego płatu siedliska w zakresie parametrów struktury i funkcji do stanu co najmniej U1*". Mimo, iż uwagi Ministra Środowiska nie dotyczyły doprecyzowania celów dla siedliska 6510 oraz gatunków 1355, 1308, 1324, cele dla tych przedmiotów ochrony również doprecyzowano.

2. Działań ochronnych

Wskazano, iż w załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania - dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny ustanowione działanie ochronne polegające na usunięciu dzikich wysypisk, śmieci i odpadów organicznych, stanowi powtórzenie art. 26 ust. l *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.).* Wyjaśniono, iż zgodnie z § 118 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2002 r. Nr 100, poz. 908)* w rozporządzeniu nie powtarza się przepisów innych aktów normatywnych. Przepis ten, w związku z § 143 ww. rozporządzenia, ma odpowiednie zastosowanie do aktów prawa miejscowego, zatem w zarządzeniu, które jest aktem prawa miejscowego, nie powinno się powtarzać przepisów

ustawowych. Mając na względzie powyższe zapis usunięto.

Ponadto wskazano, iż w załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania – w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe i 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *(Ficario-Ulmetum)* w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań, tj. podmioty prywatne. Podkreślono, iż co do zasady, nie można nakładać obowiązków na podmioty prywatne, ponieważ takie postanowienia wykraczają poza zakres przedmiotowy tego aktu prawnego. W związku z powyższym dla ww. siedlisk przyrodniczych z listy podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania ochronnego wykreślono „*właściciela lub użytkownika gruntu z siedliskiem”*, pozostawiono właściwe Starostwo Powiatowe (z uwagi na fakt, iż jest to organ sporządzający uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych) oraz Nadleśnictwo Wałbrzych (w odniesieniu do terenów znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych).

W związku z uwagami Ministra Środowiska przedstawionymi w odniesieniu do innych zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych, a dotyczącymi niepoprawnie sformułowanych opisów zagrożeń (załącznik nr 3 do zarządzenia) oraz celów działań ochronnych (załącznik nr 4 do zarządzenia) w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności (nadanie kategorii D), poprawiono brzmienie zapisów dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion* oraz gatunków 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus* i 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis* z „*Nie analizowano zagrożeń/celów dla siedliska/gatunku, ponieważ w trakcie prac terenowych nie potwierdzono występowania siedliska/gatunku w obszarze i nie ma perspektyw na jego występowanie w przyszłości - planowana aktualizacja SDF i usunięcie siedliska/gatunku z listy przedmiotów ochrony*” na „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)”*.

Dla ww. siedlisk i gatunków usunięto również wskazywane działanie ochronne pn. „*Propozycja aktualizacji SDF poprzez przygotowanie wniosku do GDOŚ w celu usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru (...)*”, gdyż wg Ministra Środowiska nie jest to działanie ochronne.

Jednocześnie po analizie całego zarządzenia postanowiono zmienić lub uzupełnić inne zapisy w zarządzeniu w następujący sposób:

- W załączniku nr 1 Opis granic obszaru Natura 2000 Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055 w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 – zaktualizowano zapis punktów załamania uwzględniający powiększenie obszaru w ramach kompensacji.
- W załączniku nr 2 Mapa obszaru Natura 2000 - załączono aktualną mapę obszaru.
- W załączniku nr 3 Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony - dla siedliska 9170 oraz gatunku *1084 uzupełniono opis zagrożenia potencjalnego dopisując, iż brak zagrożeń wynika z faktu, iż „w trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń”.
- W załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania - dla siedlisk 6410, 6510 oraz gatunków 6179 i 6177 w działaniach obligatoryjnych w wyniku omyłki pisarskiej pominięty został trzeci rodzaj użytkowania tj. użytkowanie pastwiskowe. Zapis dotyczący działań obligatoryjnych powinien mieć brzmienie: „*Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-*

pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych" i dopuszczać możliwość trzech rodzajów użytkowania rolniczego. Ponadto z działania fakultatywnego pn. „*Usunięcie gatunków ekspansywnych i obcych gatunków inwazyjnych a następnie ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe*" usunięto fragment „*a następnie ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe*" ponieważ stanowi powtórzenie zakresu działania obligatoryjnego.

- W załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania – dla siedlisk 9170, *91E0, 91F0 przeredagowano zapis dotyczący prowadzenia gospodarki leśnej zgodnej z siedliskiem w taki sposób, aby nie zawierał zakazu lecz wskazanie dotyczące prowadzenia gospodarki leśnej.
- W załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w części Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych - dla siedlisk 9170, *91E0, 91F0 zmieniono zapis dotyczący częstotliwości przeprowadzenia monitoringu stanu ochrony z „*w 6 i 9 roku obowiązywania PZO na wybranych płatach siedliska stanowiących 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000, w każdym ze wskazanych terminów inne*" na „*jednokrotnie między 6-9 rokiem obowiązywania pzo na wybranych płatach siedliska stanowiących 5-10 % powierzchni siedliska w obszarze"*. Powyższe wynika z faktu, iż zdecydowana większość płatów siedlisk leśnych zlokalizowana jest na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe, dla których obowiązują 10-letnie Plany Urządzenia Lasu, które określają sposób gospodarowania w poszczególnych wydzieleniach, w tym w wydzieleniach, w obrębie których występują siedliska przyrodnicze. Plany te podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, która obejmuje m.in. uzyskanie opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie wpływu planowanych działań na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, iż zmiany w siedliskach leśnych zachodzą powoli, zgodnie z planową gospodarką leśną, która dodatkowo weryfikowana jest pod kątem jej wpływu na środowisko przyrodnicze - jednokrotny monitoring w okresie obowiązywania PZO jest wystarczający, aby zweryfikować realizację pzo w odniesieniu do siedlisk leśnych oraz zaobserwować ewentualne zmiany zachodzące w siedlisku.
- W załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania w części dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony wskazano brakujący termin uzupełnienia stanu wiedzy na temat populacji gatunków motyli modraszka nausitousa i telejusa – *w trakcie obowiązywania pzo*.

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 22 września 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 września 2015 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów zmian zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla 42 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego Obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Starostwa Powiatowego we Wrocławiu, gdzie wisiało

w dniach 22 września – 13 października 2015 r.; Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Urzędu Gminy w Mietkowie, Urzędu Miasta i Gminy w Sobótce, gdzie wisiało w dniach 23 września – 15 października 2015 r.

Projekt zarządzenia został także przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), a także do członków Zespołu Lokalnej Współpracy utworzonego w trakcie prac nad planem zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia 1 lutego 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zgodnie z art. 39 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353)* zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektów zmian planów zadań ochronnych dla pięciu obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, w tym m.in. dla obszaru Przeplatki nad Bystrzycą PLH020055, możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i możliwości składania uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 4 - 25 lutego 2016 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu 4 lutego 2016 r. Obwieszczenie zostało także przekazane w celu jego upublicznienia do Starostwa Powiatowego we Wrocławiu, gdzie wisiało w dniach 8 – 26 lutego 2016 r.; Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Urzędu Gminy w Mietkowie, Urzędu Miasta i Gminy w Sobótce, gdzie wisiało w dniach 4 – 25 lutego 2016 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi do projektu zarządzenia złożyły następujące podmioty:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu
2. Klub Przyrodników

Uwagi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu rozpatrzono w następujący sposób:

- Uwaga dotycząca wniosku o przeniesienie do zagrożeń potencjalnych zagrożenia istniejącego B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew dla gatunku *1084 pachnica dębowa – nie została uwzględniona, ponieważ zagrożenie nie dotyczy terenów położonych w zarządzie LP, lecz odnosi się do zinwentaryzowanych stanowisk pachnicy, które w obszarze Przeplatki nad Bystrzycą znajdują się wzdłuż drogi Zachowice-Kamionna. Zagrożenie dotyczące usuwania starych, dziuplastych drzew przyporządkowano do kodu G05.06 chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych.
- Uwzględniono uwagę dotyczącą wykreślenia lub przeredagowania opisu zagrożenia B02.02 Wycinka lasu *„nasilona gospodarka zrębowa (rębnia gniazdowa), może szkodzić populacji gatunku”*. Kod zagrożenia został usunięty. Jednocześnie korekcie uległ opis zagrożenia J03.01. Opis otrzymał brzmienie: *Nieodnawianie siedliska z udziałem jesionu powoduje zmniejszenie dostępności głównej rośliny żywicielskiej i uniemożliwia rozwój motyla, przy czym jak wynika z praktyki odnawianie jesionem może nie przynieść efektu z uwagi na wypadanie jesionu na skutek choroby. Usuwanie jesionu powoduje eliminację bazy pokarmowej gąsienic.*

Uwagi Klubu Przyrodników rozpatrzono w następujący sposób*:*

- Uwaga, iż sformułowanie celu ochrony „zachowanie w stanie niepogorszonym (co najmniej U1)” nie jest prawidłowe, ponieważ dopuszczałoby pogorszenie stanu siedlisk poprzez pogorszenie się z FV do U1 tych parametrów i wskaźników, które obecnie są w stanie FV – co zachowałoby ogólną ocenę U1 - nie została uwzględniona. Zdaniem tut. organu sformułowanie to nie daje przyzwolenia na zaniechanie podejmowania wskazanych działań ochronnych lub zmianę obecnego sposobu użytkowania, co doprowadziłoby do obniżenia

oceny płatów siedlisk z oceną FV, a jedynie wskazuje, iż ocena ogólna siedliska przyrodniczego w obszarze winna zostać utrzymana na poziomie U1.

- Uwaga dotycząca nieprawidłowego stosowania kryteriów ocen PMŚ GIOŚ (FV, U1 i U2) podczas formułowania celów działań ochronnych nie została uwzględniona. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat i nawet w przypadku zmiany przez GIOŚ sposobu oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt - dzięki tak określonym celom działań ochronnych, przy pomocy dokumentacji PZO tut. organ będzie w stanie określić w jakim zakresie zakładane cele zostały osiągnięte.
- W odniesieniu do uwagi, iż niewystarczające jest wskazywanie Starosty jako odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych dla siedlisk leśnych zlokalizowanych na terenach niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, ponieważ niektóre wskazania (np. pozostawianie martwego drewna) nie dotyczą zagadnień regulowanych takim planem, a także w odniesieniu do stwierdzenia, iż Starosta nie jest prowadzącym gospodarkę leśną, nie może zatem być odpowiedzialny za „prowadzenie gospodarki leśnej" – uwaga nie została uwzględniona, gdyż Starosta sporządza uproszczone plany urządzenia lasu oraz zgodnie z art. 22 ust. 5 *ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100)* nadzoruje ich wykonanie. W związku z powyższym to w kompetencjach Starosty leży uwzględnienie wskazań zawartych w PZO i wdrożenie ich do upul na etapie jego opracowania, a następnie ich egzekwowanie (w tym także zapisów odnoszących się do pozostawiania martwego drewna).
- Uwaga dotycząca nieprecyzyjnie i niejednoznacznie sformułowanego działania ochronnego pn. „*Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z odpowiednim dla typu siedliska przyrodniczego składem gatunkowym wraz ze stopniowym ograniczeniem udziału gatunków obcych siedliskowo*" - nie została uwzględniona. W opinii tut. organu zapis taki jest wyczerpujący.
- Uwaga dotycząca nieprawidłowego wskazania trzech rodzajów użytkowania rolniczego w działaniach obligatoryjnych dla siedliska 6510 nie została uwzględniona. Wykonywanie działań obligatoryjnych podlega kontroli wymogów wzajemnej zgodności prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, co wyklucza możliwość ograniczenia sposobu gospodarowania do jednego typu, np. koszenia. Ponadto należy podkreślić, iż warunkiem utrzymania siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze oraz zapobieganie pogorszenia stanu jego zachowania może być realizowane jedynie przez ekstensywne użytkowanie.
- Odnosząc się do uwagi na temat wskazanej w pzo powierzchni przeznaczonej do monitoringu stanu ochrony siedlisk leśnych (5-10%) – zdaniem Klubu Przyrodników jeśli obserwacja monitoringowa ma być wykonana jednorazowo w trakcie obowiązywania PZO, to winna objąć 10-20 % powierzchni siedliska. Uwaga nie została uwzględniona. W opinii tut. organu zawarty w zarządzeniu zapis jest wystarczający.
- Pozostałe zgłoszone uwagi nie dotyczyły zapisów niniejszego zarządzeniem, nie były zatem przedmiotem analizy na obecnym etapie postępowania.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.)* uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 kwietnia 2016 r.